

*Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas
Pirmininkas*

4.4.2023

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo – „EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica“ (Ispanija) (2023/0068(BUD))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. Komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą ir 2023 m. kovo 22 d. posėdyje nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateikiamus pasiūlymus.

Pagarbiai

Dragoş Pîslaru

PASIŪLYMAI

- A. kadangi 2022 m. lapkričio 30 d. Ispanija pateikė paraišką „EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica“ dėl finansinės paramos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), nes ekonomikos sektoriuje, kuris priskiriamas NACE 2 red. 24 skyriui (Pagrindinių metalų gamyba), NUTS 2 lygmens Galisijos regione (ES 11) per ataskaitinį laikotarpį nuo 2022 m. gegužės 10 d. iki 2022 m. rugsėjo 10 d. buvo atleidimų;
- B. kadangi paraiška teikiama dėl 303 darbuotojų, kurie buvo atleisti iš įmonės „Alu Ibérica“ LC S.L. Ispanijoje („Alu Ibérica“);
- C. kadangi Komisija mano, kad Ispanijos paraiška yra priimtina remiantis EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytais intervencijos kriterijais, pagal kuriuos per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį nutraukiama ne mažiau kaip 200 valstybės narės įmonės darbuotojų veikla, įskaitant tiekėjų ir tolesnės gamybos grandies įmonių atleistus darbuotojus ir (arba) savarankiškai dirbančius asmenis, kurių veikla nutrūko;
- D. kadangi 2023 m. kovo 16 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl sprendimo dėl EGF lėšų mobilizavimo siekiant paremti 303 paramos gavėjų reintegraciją į darbo rinką ir tą pačią dieną pranešė apie tai Parlamentui ir Tarybai;
- E. kadangi darbuotojai buvo atleisti, nes bendrovė tapo nebekonkurencinga dėl padidėjusių energijos ir žaliavų, pvz., magnio, kainų, taip pat sumažėjusios pasaulinės aliuminio kainos dėl perteklinių gamybos pajėgumų Kinijoje, – visos šios priežastys privedė „Alu Ibérica“ prie bankroto¹; kadangi aliuminio sektorius yra vienas pažeidžiamiausių energijos kainų kilimui ir, „Eurometaux“ duomenimis, 2022 m. gamintojų patirtos elektros energijos ir dujų sąnaudos buvo dešimt kartų didesnės nei 2021 m. ir gerokai viršijo jų produktų pardavimo kainą;
- F. kadangi labiausiai dėl „Alu Ibérica“ bankroto ir po to vykdyto darbuotojų atleidimo nukentėjo NUTS 3 lygmens A Korunjos regionas ir to paties pavadinimo miestas; kadangi 2020 m. dėl pandemijos poveikio A Korunjoje labai sumažėjo aktyvumo ir užimtumo lygis (atitinkamai 3,20 proc. ir 4,66 proc.); kadangi labai išaugo nedarbas – 2020 m. jis siekė 11,63 proc.; kadangi nepaisant vėlesnio pagerėjimo, 2022 m. III ketvirtį nedarbo lygis buvo 9,50 proc. (naujausi turimi duomenys), t. y. 3,5 procentinio punkto didesnis už ES vidurkį (6 proc.);
- G. kadangi 45 metų ir vyresnių darbuotojų galimybės regiono darbo rinkoje ir taip yra prastesnės; kadangi A Korunjoje 60 proc. registruotų darbo ieškančių asmenų priklauso šiai amžiaus kategorijai; kadangi pasak Ispanijos valdžios institucijų, 35 proc. atleistų „Alu Ibérica“ darbuotojų priklauso 45 metų ir vyresnių asmenų grupei, todėl tikėtina, kad jų atleidimas turės didelį poveikį šios amžiaus grupės nedarbo lygiui;
- H. kadangi Ispanija nurodė, kaip šiuo atveju buvo atsižvelgta į „Pokyčiams ir

¹ 2021 m. gruodžio mėn. „Alu Ibérica“ paskelbė savanorišką bankrotą po to, kai teismas nustatė, kad ji yra nemoki. 2022 m. vasario 22 d. A Korunjos antrasis komercinis teismas paskelbė „Alu Ibérica LC“ nutraukusia veiklą ir sutiko pradėti likvidavimo procedūrą.

restruktūrizavimui numatyti skirtoje ES kokybės sistemoje“ išdėstytas rekomendacijas; kadangi Galisijos valdžios institucijos stebėjo bankroto procesą, siekiamos užtikrinti darbuotojų teises ir ieškoti alternatyvų pramoninei veiklai (pagrindiniam darbuotojų poreikiui) išlaikyti tame pačiame sektoriuje arba restruktūrizuojant veiklą ir įrenginius naujam investuotojui;

- I. kadangi teisinė prievolė šešis mėnesius teikti darbuotojams pagalbą ieškant darbo, profesinį orientavimą ir mokymą netaikoma įmonėms, kurių atžvilgiu vykdoma bankroto procedūra; kadangi Ispanija prašo EGF bendrojo finansavimo, kad papildytų bendrąsias paslaugas, kurias darbuotojams siūlo regioninė valstybinė užimtumo tarnyba (Emprego Galicia);
- J. kadangi EGF lėšų didžiausia metinė suma neviršija 186 mln. EUR (2018 m. kainomis), kaip nustatyta 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 8 straipsnyje;

todėl Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad EGF tikslas – parodyti solidarumą su paramos gavėjais ir juos remti; mano kad EGF finansinis įnašas pirmiausia turėtų būti skiriamas aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas pradiniam jų veiklos ar kitame sektoriuje; pabrėžia, kad svarbu parengti darbuotojus žaliajai ir skaitmeninei Europos ekonomikai ir taip paspartinti dvejopą pertvarką; atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad Sąjunga turėtų atlikti svarbų vaidmenį suteikiant kvalifikaciją, reikalingą teisingai pertvarkai pagal Europos žaliajį kursą;
2. pritaria Komisijai, kad EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos įvykdytos ir kad Ispanija pagal tą reglamentą turi teisę gauti 1 275 000 EUR finansinę paramą, kuri sudaro 85 proc. visų 1 500 000 EUR išlaidų, kurios sudaro 75,47 proc. visų išlaidų prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms ir 24,53 proc. visų išlaidų išmokoms ir paskatoms;
3. pažymi, kad įvykdyti visi procedūriniai reikalavimai; palankiai vertina socialinių partnerių (Galisijos metalo pramonės ir susijusių technologijų asociacijos (ASIME), profesinių sąjungų CCOO ir UGT) dalyvavimą paraiškų teikimo procese; pabrėžia, kad kiekvienu procedūros etapu būtina užtikrinti skaidrumą, ir palankiai vertina tai, kad socialiniai partneriai įsitraukė į paslaugų paketo įgyvendinimo procesą sudarydami susitarimą dėl bendradarbiavimo, bei ragina juos dalyvauti ir jį vertinant;
4. pabrėžia, kad Ispanija patvirtino, jog toliau nurodytoms priemonėms, kurioms skiriama EGF finansinė parama, nebus skiriama finansinė parama pagal kitas Sąjungos finansines priemones;
5. pažymi, kad paraiška susijusi su 303 atleistais darbuotojais, kurių veikla nutrūko; palankiai vertina tai, kad Ispanija numato, jog visi reikalavimus atitinkantys paramos gavėjai dalyvaus įgyvendinant priemones (tiksliniai paramos gavėjai); pabrėžia, kad 97 proc. tikslinių paramos gavėjų yra 30–54 metų amžiaus, o 95 proc. turi vidurinį,

aukštesnįjį arba žemesnį išsilavinimą; be to, pabrėžia, kad teikiant prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas reikėtų atsižvelgti į konkrečius šių grupių poreikius;

6. atkreipia dėmesį į tai, kad, Ispanijos valdžios institucijų vertinimu, „Alu Ibérica“ uždarymas gali turėti didelį poveikį pagalbinėms įmonėms platesnėje su gamybos susijusioje darbo rinkoje (apie 312 netiesiogiai prarastų darbo vietų A Korunjos mieste); primena, kad pagal 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytus intervencijos kriterijus į pateiktas paraiškas gali būti įtraukti atleisti tiekėjai arba tolesnės gamybos grandies gamintojai, kai tos veiklos nutraukimo nuostatos taikomos ir jų veiklai;
7. pažymi, kad 2023 m. kovo 2 d. Ispanija pradėjo teikti prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas tiksliniams paramos gavėjams; todėl išlaidos už priemones bus laikomos tinkamomis finansuoti iš EGF finansinės paramos nuo 2023 m. kovo 2 d. iki tada, kai sueis 24 mėnesiai nuo finansavimo sprendimo įsigaliojimo dienos; primena, kad prie individualių poreikių pritaikytos paslaugos, kurios bus teikiamos darbuotojams, apima šias priemones: a) bendros informavimo paslaugos ir parengiamieji seminarai, b) profesinis orientavimas, c) mokymas, d) intensyvi pagalba ieškant darbo, e) kuravimas po reintegracijos į darbo rinką, f) paskatos;
8. ypač pabrėžia, jog svarbi EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalis, pagal kurią reikalaujama, kad pagal suderintą paketą būtų atsižvelgiama į darbo rinkos ateities perspektyvas ir būsimus įgūdžių, kurie būtų suderinami su perėjimu prie efektyvaus išteklių naudojimo ir tvarios ekonomikos, poreikius ir ypatingą dėmesį skirti įgūdžių, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje, sklaidai; todėl ypač palankiai vertina tai, kad numatytose mokymo priemonėse pirmenybė teikiama įgūdžiams, kurių reikia skaitmeninės pertvarkos, robotizavimo ir perėjimo prie žaliosios ekonomikos srityse (pvz., susijusiose su nauju judumu, naujais degalais, elektros energija grindžiamomis technologijomis ir t. t.);
9. primena, kad yra galimybė taikyti specialias laikinas priemones iš suderinto paketo, įskaitant, be kita ko, vaiko priežiūros išmokas, kaip numatyta EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalies b punkte, siekiant palengvinti darbo ieškančių asmenų dalyvavimą siūlomoje veikloje; todėl palankiai vertina tai, kad atleistiems darbuotojams, turintiems priežiūros pareigų, bus teikiama papildoma finansinė parama už kiekvieną dalyvavimo įgyvendinant priemones dieną;
10. pakartoja, kad EGF pagalba neturi pakeisti veiksmų, už kuriuos įmonės atsakingos pagal nacionalinę teisę ar kolektyvines sutartis; pažymi, kad Ispanija pateikė būtinas garantijas, kad buvo laikomasi nacionalinės ir ES teisės aktuose nustatytų su kolektyviniu atleidimu iš darbo susijusių reikalavimų.